

Verslag Omgevingsraad d.d. 13 april 2021, on-line

Aanwezig

Malburgen: Hans Gerritsen, Maurice Heuveling, Hans van den Hoorn

Arnhemse Broek: Rob van Sprang

Westervoort: Jeannette van Schuylenburg-Wieringa en Ton Fransen

Presikhaaf: Bep Boerboom en Henk van der Oosterkamp

Huissen: André de Vegt

IPKW: Kevin Rijke

Afwezig

Malburgen: Otto Munters en Jursly Muzo

Westervoort: Marjo Heeregrave en Jacqueline Schilling

Verslag: Ipe van der Deen, eindredactie Raymond Reesink

De voorzitter heeft kort samengevat hoe aan de hand van een tweetal meerkeuze vragen in het overleg van 29 maart is gesproken over twee basisvoorwaarden voor Projecten:

1. *Welke wijken komen in aanmerking?*

2. *Welke soorten projecten komen in aanmerking?*

Zie het verslag van 29-03-2021 voor details.

In het overleg van 13-04-2021 is het gesprek aan de hand van een 7-tal meerkeuzevragen over het op te zetten Omgevingsfonds verder gegaan.

Om te beginnen ging het over een derde basisvoorwaarde: *Wie kan indienen?*

Daarbij ging de discussie over *alleen collectieven* of ook *een combi van collectieven en individuen*. Bij individuen wordt als idee geopperd een bijdrage voor de verhuizing vanwege de te turbines als individuele lastenverlichting. Discussie over dat voorbeeld maakt duidelijk dat het fonds daarvoor niet is bedoeld. Het moet gaan om duurzaamheid in de brede zin en dat is op 29 maart omschreven als **leefbaarheid bevorderen**. Verder dat draagvlak voor het project van groot belang is en daarom is voorgesteld om aanvragen via een wijkplatform/bewonersoverleg of vergelijkbare organisatie op wijkniveau te laten lopen. Zij kunnen dan projectvoorstellen, die passen binnen de vast te stellen doelen van het Omgevingsfonds, doorsluizen.

In **bijlage 1** staat een overzicht van de wijken waar het over gaat (*Malburgen-oost, 't Duifje, Oostelijk deel van Arnhemse Broek, Presikhaaf, Westervoort-west en een klein stukje Huissen*) en de gevonden websites/facebookpagina's van die wijkorganisaties.

Het gesprek is vervolgens gegaan over *Hoe wordt beoordeeld?*

Daarbij is de eerste vraag *Hoe ga je beoordelen als aan de basisvoorwaarden is voldaan? Doe je dat op volgorde van binnenkomst of Op basis van wegen van het voldoen aan criteria?*

Uit het gesprek daarover komt naar voren dat het moet gaan om het wegen van de aanvraag tegenover de criteria. Dan kan je projectvoorstellen tegen elkaar afwegen als er meer aanvragen dan budget is. Bij volgorde van binnenkomst is dat niet mogelijk en kan het zijn dat projecten die meer bijdragen aan duurzaamheid/leefbaarheid buiten de boot vallen.

De vervolgvraag die opkomt: moet er een verdeelsleutel voor het beschikbare budget komen, waarbij je per wijk kijkt naar bijvoorbeeld: inwonertal, mate van (ervaren) overlast, mate geraakt worden door slagschaduw, overwegende windrichting en het effect heeft op verspreiding van geluid (met verschil tussen dag (industrie en Pleijroute vol verkeer) en nacht (alleen industrie). En hoe weeg je dan deze factoren ten opzichte van elkaar?

In **bijlage 2** staat informatie over hoe de Omgevingsfondsen van de windparken Nijmegen-Betuwe en Bijvanck (Zevenaar) hun budget verdelen.

De tweede vraag was: *Hoe weeg je de projecten?*. Doe je dat door te kijken naar: *De kwaliteit van de uitvoerende organisatie* of *De bijdrage van het project aan de doelen van het Omgevingsfonds* of *De Kwaliteit van het project* of door *Een check op de haalbaarheid* of door *een combinatie van de hiervoor genoemde criteria?*

De conclusie van de discussie is dat er een checklist moet komen met de criteria waaraan een aanvraag moet voldoen. Daarin moeten alle genoemde criteria komen te staan. Het gaat bij een aanvraag ook om:

- hoeveel mensen baat hebben van het project
- waar de aanvragers elders budget hebben *gevonden*. Vanuit het Omgevingsfonds is maximaal 50% aan te vragen. Als reden daarvoor is genoemd dat dat draagvlak voor de aanvraag toont.
- De beschrijving van wat het project bijdraagt aan duurzaamheid/leefbaarheid in de buurt(en) waarvoor het budget is bedoeld.
- Hoe de aanvragers achteraf verantwoording af moeten leggen aan het Omgevingsfonds

De derde vraag was: *Hoe vaak behandel je projectaanvragen?*. Daarbij was de keuze: *Binnen bepaalde termijn na indienen* of *Enkele malen per jaar* of *Eens per jaar*.

In eerste instantie lijkt een meerderheid voor enkele malen per jaar omdat de aanvragen dan niet zo lang blijven liggen. Al snel komt het nadeel op tafel als het gaat om de bezetting van de commissie die de beoordeling moet gaan doen. Dat leidt al discussiërend tot de voorkeur om:

- Eens en hooguit twee keer per jaar een ronde te doen, wat als voordeel heeft dat er een compleet overzicht van de aanvragen is en een afweging daarmee beter mogelijk is en dat er een groter budget is te verdelen. (*Nijmegen-Betuwe doen het daarom eens per 2 jaar, Ipe*)
- Een vaste datum waarop de voorstellen moeten zijn ingediend (bijvoorbeeld 1 juni) met de garantie dat men uiterlijk 3 maanden later de uitslag hoort.
- Voor de werkbaarheid een maximum aantal leden van de commissie zoals de omvang van de Omgevingsraad nu is (10-12), maar liever per wijk 1 deelnemer.

Bijdrage aan de projecten

De vraag daarbij was: *Is er een maximum per project?*, waarbij de keuze simpel was *Ja* of *Nee*. Om te beginnen vinden de aanwezigen het van belang dat er een duidelijke begroting/financiering van het project bij de aanvraag zit. En dat er achteraf een verslag komt van de besteding en het resultaat van het project.

Ja er moet een maximum komen, want dan kan je een verdeling over de wijken regelen. Een maximum van de aanvraag van 50% is beter voor het draagvlak, want dan zijn er ook anderen die meebetalen omdat ze vertrouwen hebben in het project. Blijft de vraag wat een goed maximum bedrag zou zijn?

Nee er moet geen maximum komen als het om een wijk overstijgend idee gaat waar alle wijken waar *belanghebbenden wonen* baat hebben bij de uitvoering van het project.

Wie beoordeelt

Voor de discussie hierover is er nog gesproken over het voortbestaan van de Omgevingsraad of niet. Tot aan de bouw had de Omgevingsraad een adviserende rol richting de initiatiefnemers en de gemeente. Moet de Omgevingsraad actief blijven als aanspreekpunt/tussenpersoon vanuit de wijken richting initiatiefnemers of moeten de initiatiefnemers het, bijvoorbeeld via de site van Windpark Koningspleij, mogelijk maken dat mensen vragen direct stellen?

De eerste vraag gaat over wie in het Omgevingsfonds zitten: *Bestaat het Omgevingsfonds uit leden van de Omgevingsraad?* of *Kent het Omgevingsfonds een apart lidmaatschap?*

Er is uit praktische overwegingen een voorkeur voor leden vanuit de Omgevingsraad. Het zou mogelijk moeten zijn om uit de Omgevingsraad uit iedere wijk iemand te vinden die in het

Omgevingsfonds de beoordeling gaat doen. Die kleinere groep zou een voorstel kunnen doen OF zij krijgen het mandaat van de Omgevingsraad om te besluiten.

De beoordelaars mogen niet betrokken zijn bij het aanvragende project of als ze dat zijn moeten ze dat aangeven en moeten ze zich onthouden van stemming.

De tweede vraag daarbij is: *Zijn er criteria voor het lidmaatschap van het Omgevingsfonds?* Een paar mogelijke keuzes: *Spreiding over de wijken* of *Kennis van Zaken* of *Langerlopend commitment* of *Onafhankelijkheid* of *een combinatie daarvan*.

Het moet een combinatie zijn van bovenstaande. Leden moeten zich wel voor minimaal 2 jaar committeren. Het moeten inwoners van de wijken zijn en een optie is dan om de bestaande wijkorganisaties (wijkplatforms / bewonersoverleggen) te vragen of één van de leden daarvan in het Omgevingsfonds wil gaan zitten.

Zijn de werknemers van de bedrijven op het IPKW ook belanghebbenden? Het terrein valt namelijk binnen de cirkels van belanghebbenden, maar werknemers zijn er slechts een deel van de dag, terwijl bewoners van de wijken er het grootste deel van hun tijd zijn. Besloten is de werknemers op het IPKW-terrein te zien als belanghebbenden. IPKW zou dan een aanvraag als een soort wijkplatform/bewonersoverleg moeten co-financieren.

Afgesproken is dat:

1. Voorzitter en secretaris op basis van de besprekingen op 29 maart en 13 april een notitie maken over het omgevingsfonds. Daarin zullen nog een aantal discussiepunten staan voor het vervolg.
2. Agendapunt voor overleg met initiatiefnemers: Rol van de omgevingsraad in de beheerfase.

Bijlage 1

Overzicht van wijken en hun wijkplatforms/bewonersoverleggen

Wijk	Organisatie, naam, mailadres etc. te vinden op
Malburgen-oost (incl. 't Duifje)	https://inmalburgen.nl/item/wijkplatform-malburgen-oost/;
Arnhemse Broek (oost)	www arnhemse-broek.nl/contact
Presikhaaf	https://presikhaafnet.nl/bewonersoverleg-wijkplatform-presikhaaf
Westervoort-west (Broeklanden)	https://www.facebook.com/groups/1629612817302902/?fref=ts
Huissen (Zilverkamp)	https://www.zilverkamphuissen.nl/

Bijlage 2

Omgevingsfonds bij Windparken Nijmegen-Betuwe en Bijvanck (Zevenaar)

Nijmegen-Betuwe

Zij hebben voor het Omgevingsfonds een stichting opgericht, zie:

<https://www.windparknijmegenbetuwe.nl/omgevingsfonds/>:

Het omgevingsfonds verstrekt subsidies voor projecten en initiatieven op het gebied van duurzaamheid, energiebesparing en duurzame energie, leefbaarheid en sociale samenhang. Dit moeten projecten zijn voor en door inwoners uit tenminste één van de vier woongebieden, het hoeft er niet persé toe beperkt te blijven. Projecten dienen het persoonlijk belang van betrokkenen te overstijgen. Het streven is om op de lange termijn elk woongebied gelijk te bedelen.

Voor elke megawatt opgewekte windenergie ontvangt het omgevingsfonds één euro. Afhankelijk van de wind levert dat per jaar ongeveer € 22.000 op. Elke twee jaar is er een subsidieronde. Als richtbedrag voor subsidies kun je denken aan tussen de 500 en 8.000 euro.

Spelregels:

- Subsidies worden verstrekt aan projecten in één of meer van de vier woongebieden rondom het Windpark Nijmegen-Betuwe: Reeth, Oosterhout, Ressen en Nijmegen-Oosterhout (bij die laatste twee horen voor de duidelijkheid ook: de Grift, Zuiderveld, de Grote Boel).
- Projecten dienen bij te dragen aan duurzaamheid in de meest brede zin, met begrippen als energiebesparing en duurzame energie, leefbaarheid en sociale samenhang als richtsnoer.
- Subsidieaanvragen worden beoordeeld op inhoud, kwaliteit en haalbaarheid van het project, kwaliteit van de uitvoerende organisatie inclusief eventuele samenwerkingspartners en gevraagd bedrag.
- Er is geen minimum of maximum bedrag dat aangevraagd kan worden.
- Op de lange termijn wordt ernaar gestreefd elk van de vier woonkernen met 25% van het beschikbare vermogen te bedelen. Dit hangt mede af van het aantal en de kwaliteit van de ingediende subsidieaanvragen voor elke woonkern.
- Het bestuur beslist welke projecten een subsidie toegekend krijgen en wat de hoogte van het subsidiebedrag is. Tegen de beslissing is geen beroep mogelijk.
- Subsidies kunnen aangevraagd worden door personen en/of door organisaties.
- Aanvragen kunnen uitsluitend gedaan worden met het aanvraagformulier dat in de aanvraagperiode online staat.
- Aanvragen dienen uiterlijk op de op deze website genoemde deadline ontvangen te zijn. Aanvragen die te laat worden ingediend, worden niet in behandeling genomen.
- De precieze doelstellingen, voorwaarden en criteria van het Omgevingsfonds staan in het [reglement Omgevingsfonds Windpark Nijmegen-Betuwe](#) (het gedetailleerde reglement van de stichting)

Formulier van Nijmegen-Betuwe, zetten ze op de site open als men kan aanvragen (eens per 2 jaar)

Organisatie (indien van toepassing)

Rechtsvorm (indien van toepassing)

Voor- en achternaam

Adres, postcode en plaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Naam project

Gevraagd bedrag in €

Projectbeschrijving

Windpark Bijvanck (gemeente Zevenaar)

Van de site <https://windparkbijvanck.nl/het-project/omgevingsfonds/> komt onderstaande tekst:

Omgevingsfonds

Een belangrijk onderdeel van het windpark is de mogelijkheid voor financiële participatie. Dat wordt bij Windpark Bijvanck ingevuld met een omgevingsfonds.

Omgevingsfonds: 25.600 euro per jaar

Er is afgesproken dat er jaarlijks 25.600 euro in dit fonds wordt gestort vanuit het windpark. Om dit fonds te beheren, is door omwonenden van het windpark de Stichting Omgevingsfonds Windpark Bijvanck opgericht. Deze stichting heeft een eigen website, [klik daarvoor hier](#). De stichting is ook bereikbaar via info@windfondsbijvanck.nl

Omgevingsfonds: deel voor omwonenden en deel voor dorpen

Er is afgesproken dat het omgevingsfonds van in totaal 25.600 euro per jaar in twee delen wordt gedeeld: een deel voor omwonenden binnen 1200 meter van het windpark en een deel voor de dorpen Angerlo en Loil.

Het deel voor de omwonenden binnen 1200 meter is 15.600 euro per jaar. De stichting wordt gevormd door de bewoners van de 30 adressen uit deze zone rondom het windpark. Met elkaar beslissen zij wat zij met dit deel van het fonds doen.

De overige 10.000 euro per jaar van het omgevingsfonds wordt verdeeld over de dorpen Angerlo en Loil: 5000 euro per jaar voor Angerlo en omgeving en 5000 euro per jaar voor Loil en omgeving. Inwoners en organisaties kunnen elk jaar een aanvraag doen om een bijdrage uit dat budget te krijgen voor bijvoorbeeld een project of initiatief in en rond die dorpen. Die aanvragen kunnen via de website worden ingediend bij de stichting. De stichting beslist aan de hand van verschillende criteria jaarlijks welke aanvragen geld krijgen uit het omgevingsfonds. Meer informatie hierover vindt u op de website van de Stichting Omgevingsfonds Windpark Bijvanck.

<http://www.windfondsbijvanck.nl/dorpen/dorpdoel.html>:

De Stichting heeft bij akte van oprichting de volgende doelen voor de participatie van de dorpskernen Angerlo en Loil:

het bijdragen aan de leefbaarheid in de omgeving van het Windpark Bijvanck, specifiek in het Angerlose en Loilse Broek en de dorpskernen Angerlo en Loil

het bijdragen aan, inzetten voor, verbeteren van en meedenken over de ruimtelijke inrichting in de omgeving van het Windpark Bijvanck, met name betreffende landschap, natuur, recreatie, landschapsbeleving en veiligheid

het financieel ondersteunen van projecten en initiatieven op het gebied van duurzaamheid, energiebesparing en duurzame energie, leefbaarheid en sociale samenhang, die het persoonlijke belang van de betrokkenen overstijgen

<http://www.windfondsbijvanck.nl/omwonenden/1200m.html>

Volgens het Participatieplan wordt € 15.600 per jaar besteed aan de meest nabij wonenden. Zij hebben "vier nieuwe burens" gekregen die hun omgeving danig hebben gewijzigd. Het gaat om 30 adressen, die elk een gelijk deel (€520) kunnen krijgen, ongeacht de daadwerkelijke afstand of hinder.

DOEL VAN PARTICIPATIE VAN OMWONENDEN

Ieder adres in de straal van 1200m rond het Windpark Bijvanck (30 adressen) is "Deelnemer" in de Stichting. Elke deelnemer kan de vanuit het Participatieplan beoogde tegemoetkoming (€ 520 per adres per jaar) gewoon vanuit de Stichting bijgeschreven krijgen op zijn bankrekening. Sommigen

zullen dat ook doen, anderen laten dit participatiebedrag voorlopig in de Stichting. Daarmee worden ze officieel "Gerechtigde" genoemd, zij nemen actief deel in de Stichting. Een beter woord voor hen is "Participant" in de Stichting. Om zo een samenwerking te vormen en daarbij passende doelen na te streven. In de [doelen van de Stichting](#) zitten genoeg manieren voor versterken van de cohesie in de buurt.

De Stichting heeft t.a.v. de nabij omwonenden dus niet alleen een zakelijk doel van "geld verdelen", maar ook een ideëel doel van mensen bij het Windpark Bijvanck samenbrengen, zo mogelijk rond gezamenlijke doelen van leefbaarheid: "betreffende landschap, natuur, recreatie, landschapsbeleving en veiligheid" en ook " op het gebied van duurzaamheid, energiebesparing en duurzame energie". Het is te proberen of deze Stichtingsdoelen ook daadwerkelijk behaald zullen worden.